

Рецензия

на

Дисертационен труд: “КЛИНИКО-ЕСКПЕРИМЕНТАЛНИ ПРОУЧВАНИЯ ВЪРХУ
АФЛАТОКСИКОЗАТА ПРИ ПИЛЕТА, ПУЙЧЕТА И ПАТЕТА”

за

присъждане на образователната и научна степен: “Доктор” в област на висше образование ”6.0 Аграрни науки и ветеринарна медицина”, професионално направление “6.4 Ветеринарна медицина”, научна специалност “Патология на животните”

на

д-р Иван Вълчев Трифонов,

Кат. “Вътрешни Незаразни Болести”

изготвена от

Проф. д-р Стойчо Димитров Стоев, двмн

Кат. “Обща и клинична патология”, Секция “Патологична анатомия”

ОБЩА ОЦЕНКА НА ДИСЕРТАБИЛНОСТТА И АКТУАЛНОСТТА НА ИЗБРАНАТА ТЕМА.

Тази дисертация разглежда проблем, който е от голям научен и практически интерес и има отношение към проявлението, клиниката и диагностиката на някои често срещани микотоксикози, като афлатоксикозата при различните видове птици. Афлатоксикозата представлява един сериозен и често срещан здравен и стопански проблем при животни, птици и човек, в национален и световен мащаб. Дисертантът е извършил задълбочени проучвания върху промените в различните продуктивни показатели, прирастта, конверсията на фуража, относителните тегла на вътрешните и имунокомпетентните органи, промените в биохимичните, хематологичните, патоморфологичните и имунологичните показатели при различните видове птици, в т.ч. пилета бройлери, пуйчета и патици и прави сравнителна клинично-морфологична преценка за степента на промяната в същите тези показатели и начина на протичане на афлатоксикозата при гореспоменатите видове птици. Този дисертационен труд дава и много полезна информация за чувствителността на различните птици към не много високи концентрации на афлатоксин В1, които се срещат

често в практиката и потвърждава съществуващото становище, че някои птици, като патета и пуйчета са много по-чувствителни към този микотоксин в сравнение с останалите птици. Тези проучвания представляват съществен принос не само в национален, но и в международен аспект. Освен това са извършени и пилотни проучвания за възможното протективно действие на микосорбента Mucotox Ng, срещу афлатоксикозата при споменатите видове птици, които биха могли да намерят важно приложение в реалната практика за борба срещу тази опасна микотоксикоза, като осигурят безопасно оползотворяване на контаминирани с афлатоксин фуражи и така на практика да бъдат избегнати възможните стопански загуби. Направено е също проучване на остро и хроничното токсично действие на афлатоксин В1, приложен в различни дози при различните видове птици и са проучени кои концентрации на афлатоксина представляват реална заплаха при тези птици и могат да предизвикат опасни дегенеративни промени във вътрешните органи и последващи икономически загуби от понижен прираст и телесно тегло.

СТРУКТУРА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертационният труд е написан на 336 стандартни страници и съдържа 101 фигури, 25 таблици и се цитират общо 558 литературни източника. Налице е много добро структуриране и оформление на дисертационния труд, като съотношението между различните раздели: увод, литературен обзор, цел и задачи на изследването, материал и методи, резултати, обсъждане, изводи, приноси и препоръки за практиката е добре балансирано и адекватно. Направени са 13 извода и са дадени 3 оригинални и 4 потвърдителни приноси. Дисертантът е представил и 5 препоръки за нуждите на практиката. Имам само една незначителна бележка по отношение на мястото на Литературни обзор в подреждането на различните раздели, като той би трябвало да бъде преди приложените публикации и цитирания във връзка с дисертацията. Научните резултати представени в дисертацията са публикувани в 4 оригинални статии в научни списания от които всичките са на английски език, като 3 от статиите са в нашето списание Bulgarian Journal of Veterinary Medicine, което има импакт ранг. Важно обстоятелство е, че д-р Вълчев е водещ автор във всичките тези статии, което показва неговата основна роля в провеждането на експериментите и написването на съответните публикации. Дисертантът е представил и 23 цитирания, голяма част от които са в списания с импакт фактор.

ЛИТЕРАТУРЕН ОБЗОР И ОСВЕДОМЕНОСТ

Литературния обзор е написан на 80 стандартни страници и съдържа задълбочен анализ на наличните литературни данни по разработваният проблем. Прави впечатление, че д-р Вълчев използва и борава с много информация и е запознат добре с текущите проучвания в разработваната област. Внушителният брой цитирани литературни източници (158, от които само 11 на кирилица) показва, че дисертанта е добре запознат с разработвания проблем в световен мащаб. Самите литературни източници са правилно цитирани, както и адекватно и критично анализирани, като много голяма част от тях са от последните 10-15 години, което показва, че дисертантът има не само обширни, но и съвременни познания и осведоменост по разработвания проблем. Въз основа на наличните литературни данни е направено накрая важно обобщение и са формирани адекватни изводи от така представения литературния обзор, в т.ч. е посочено и нуждата от провеждането на настоящите изследвания.

ЦЕЛ И ЗАДАЧИ

Направеното в края обобщение на литературния обзор от своя страна позволява правилно да се формулират целта и задачите за нейното изпълнение, което от своя страна позволява правилно разработване на проблематиката и достигане до правилните изводи и препоръки за практиката в тяхната дълбочина и цялост. Формулирани са 3 основни задачи, които са в синхрон с поставената цел. Имайки предвид основната цел на дисертационния труд “да бъде проучено хроничното тоскично действие на афлатоксин В1, приложен в различни количества, самостоятелно и в комбинация с микосорбента Мусотох Ng при патета мюлари, пилета бройлери и пуйчета бройлери чрез проследяване на метричните, параклиничните и някои морфологични промени на паренхимни органи”, можем със сигурност да твърдим, че дисертантът успешно се е справил с това предизвикателство, базирайки се на достатъчния брой експериментални проучвания и адекватния статистически анализ на собствените резултати.

МАТЕРИАЛ И МЕТОДИ.

Този раздел е написан на 7 стандартни страници и от него се вижда, че са извършени значителен по обем експериментални метрични, хематологични, биохимични, патоморфологични и имунологични изследвания в динамика върху общо 190 пилета бройлери, пуйчета бройлери и патета мюлари, които са достатъчно на брой и изравнени по

пол за да позволят адекватна статистическа обработка и обезпечават достоверността на статистическите данни. Освен това, използваните експериментални птици и експериментални модели за изследване са правилно подбрани и напълно достатъчни, а метричните, хематологичните, биохимичните, патоморфологичните и имунологичните показатели за изследване са добре подбрани и напълно адекватни за решаването на поставените конкретни задачи от дисертанта. Това допълнително затвърждава убеждението ми, че получените резултати и направените изводи въз основа на тях са добре обосновани и подкрепени с достатъчно експериментални данни.

РЕЗУЛТАТИ.

Този разделът е написан на 115 стандартни страници и е онагледен с общо 99 фигури, голяма част от които представляват макроскопско и хистологично описание на наблюдаваната патология при различните видове птици. Тук са представени общо 20 таблици, в които е направена и статистическа обработка на получените резултати. Това от своя страна дава възможност резултатите да бъдат задълбочено анализирани и правилно интерпретирани в последващо обсъждане въз основа на достоверните отклонения на различните показатели. Резултатите са също подходящо групирани в отделни раздели и подраздели, както и адекватно онагледени чрез съответни фигури и таблици, което от своя страна позволява лесно проследяване, сравняване и отчитане на съответните промени в тях. Направената статистическа обработка чрез еднофакторен модел на ANOVA, последван от Tukey-Kramer test дава допълнителна тежест на установените различия в изследваните показатели и затвърждава убеждението ми, че направеното обсъждане и формулираните изводи и препоръки въз основа на така анализирани резултати са добре обосновани и подкрепени с достатъчен брой изследвания.

ОБСЪЖДАНЕ

Обсъждането на резултатите е направено на 39 стандартни страници и е задълбочено и компетентно, което показва, че дисертантът е добре осведомен за всички най-значими изследвания в разработваната област. Това от своя страна позволява правилна интерпретация на установените резултати и сравняването им с други подобни изследвания в същата област проведени от други автори, работещи в същата област. Това е добра гаранция, че получените резултати и направените изводи и приноси са добре обосновани и може да имат висока стойност за практиката.

ИЗВОДИ.

Въз основа на обсъждането са направени 13 важни извода и са дадени 3 оригинални и 4 потвърдителни приноси, както и 5 препоръки за практиката. Всички изводи, приноси и препоръки са много конкретни и са пряк резултат от направеното обсъждане на резултатите от проведените експериментални проучвания. Всички те могат да са много полезни за практикуващите ветеринарни лекари, както и за други специалисти в областта на селскостопанската практика.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

В заключение мога убедено да заявя, че представения дисертационен труд “Клинико-експериментални проучвания върху афлатоксикозата при пилета, пуйчета и патета” отговаря изцяло на изискванията за присъждане на “образователната и научна степен Доктор” според Закона за развитие на академичния състав в Република България и правилника за неговото приложение, а поставените цели и задачи в него са успешно изпълнени, като са направени адекватни оригинални приноси с важно научно-приложно значение и са дадени полезни препоръки в областта на практиката. Мога също да потвърдя, че д-р Иван Вълчев Трифонов е представил всички необходими документи имащи отношение с оценяването на дисертационния труд съгласно Правилника за развитие на академичния състав в Тракийски университет, които няма да изброявам тук.

Имайки предвид направените пилотни и комплексни проучвания, които нямат подобен аналог сред научните среди в България, както и публикуването на получените резултати в 4 научни публикации (при изискуем минимум от 3), 3 от които са в списание с импакт ранг (при изискуем минимум 1), водещ автор във всички представени публикации (при изискуем минимум 1), представеното участие в международен форум и 2 участия в изследователски проекти (при изискуем минимум 1), а също и обстоятелството, че изследванията и направените изводи и препоръки имат висока практическа стойност и биха подпомогнали ветеринарните специалисти при диагностиката на афлатоксикозата и вземането на подходящи мерки при нейното установяване или осъществяването на адекватна превенция, препоръчвам да бъде присъдена “Образователната и научна степен Доктор” на Д-р Иван Вълчев Трифонов.

Проф. д-р Стойко Димитров Стоев:.....

20.01.2020, Стара Загора